

Gandurinn er í smálutunum

Samræða við Jim Kay, listamann, ið hefur myndprýtt fyrstu myndprýddu útgávuna av Harry Potter og vitramannasteinurinn

Helen Boyle

Myndir: Jim Kay © Bloomsbury Publ. 2015

– Altso, agenturinn hjá mær ringdi, fortelur myndprýðarin, Jim Kay mær. Hon spurdi: - Situr tú niðri? Tey vilja hava teg at myndprýða Harry Potter. Eg eri ein stórur fjeppari, bæði tá talan er um bókurnar og filmarnar. So, hetta var ein ótrúligur møguleiki at sleppa at skapa og evna allan heimin hjá Harry.

Tað sigur Jim Kay, listamaður.

Men merkir henda størsta uppgávan, tú nakrantíð hefur fingið, eisini størsta trýst, ið nakar kann leggja á eitt listafólk?

– Ja, so avgjört. Øll hava eina mein-ing um Harry Potter, og tað er tað, sum ger uppgávuna so fantastiska, men samstundis eisini so avbjóðandi. Men, eg skal ikki klaga, hetta er ein fantastisk uppgáva at hava fingið.

Dámar avbjóðingar

– Gamli teknilærarin hjá mær plagdi at siga, at tú skalt alla tíðina testa teg sjálvan, ikki gerast ov maktligur. Og eg visti, at Harry Potter fór at bjóða mær av, tí hetta eru børn, tað er stórt, og tað er fantasy. Eg hugsar helst meira um meg sjálvan sum ein, ið endurgevur og útrykkir seg við landslagsmyndum. Men við Harry Potter havi eg ístaðin verið noyddur at fáa kenlsurnar fram við persónum.

Jim Kay sigur, at tað torførasta var í stoypiskeiðini.

– Eg var noyddur at finna mín egna Harry, Ron og Hermione. Eg havi so at siga aldri teknað børn, so agenturinn og eg máttu út at finna veruligar fyrimyndir, serliga tí talan er um børn, sum vaksa til í bókunum.

Og hvussu fann Jim so fram til Hogwarts?

– Fyrireikandi fasan, tað at “siggja” bygnaðin ella arkitekturin á Hogwarts fyri mær, fór við ótrúliga nógvri tíð. Eg teknaði eina flatmynd av, hvussu eg ímyndaði mær at Hogwarts sá út frá øllum sjei bókunum. Men, tá eg fór at stápla hæddirnar, hevði eg ringt við at skilja, hvussu tær passaðu saman. So, einasti mátin, eg kundi fáa greiðu á hesum, var at byggja eitt modell. Hetta gjørdi eg eisini sum barn, tá eg bygdur lutir úr Lego, so eg kundi tekna teir. So, eg gjørdi nøkur modell og brúkti hesi at tekna eftir. Modell eru góð til at vísa, hvussu ljósið fellur, og hvussu bygningar spæla saman.

Ringanna Harri

Filmarnir, Ringanna Harri hjá Peter Jackson, høvdu eisini stóra ávirkan á Kay.

– Eg dyrki John Howe og Alan Lee, sum vóru við at skapa umhvørvið í Ringanna Harra filmunum. Og eg eri so avgjört ávirkaður av mátanum, sum Peter Jackson arbeiddi við sínum filmum og mátanum, hann fekk listafólk at royna nýggjar kreativar leiðir. At sleppa at gera tað sama við Harry Potter er øgiliga spennandi og stuttligt.

Jim Kay sigur, at hann dugir ikki at arbeiða, tá tað er friðaligt. Hann noyðist at hava eitt sindur av gangi uttan um seg, og hann skal vera kendur.

– So, meðan eg arbeiddi við Harry Potter, hevði eg Ringanna Harra filmarnar frá. Eg spældi allar tríggar filmarnar í loop allan dagin, so nú dugi eg handritini til allar filmarnar.

Stílurin og allir teir ymisku framleiðsluhættirir, sum eru brúktir til myndirnar í bókini, fara at gleða lesaran.

– Í grundini er tað eg, sum ikki fekk tíkið eina avgerð um ein ávísan stíl og

bleiv við at broyta meaning. Nógvar av myndunum eru akvarellmyndir við

Jim Kay, listamaður, ið hefur myndprýtt fyrstu myndprýddu útgávuna av Harry Potter og vitramannasteinurinn

og vildi brúka tað og seta tað saman við blekkblettum á síðunum. Har eru eisini nakrar andlitsmyndir málaðar í Hans Holstein-stíli, tí eg fekk hug at mála við oljumáling tann eina dagin. So eg avgjörði at gera oljuportrettir av Dumbledore, professara og McGonagall.

Detaljur sum trygdarnet

Og Potter fjepparar sleppa at droyma seg burtur í smálutunum í myndunum.

– Ja, detaljur eru eitt slag av trygdarneti hjá mær. Eg haldi, at tað er ringt at gera spontanar myndir, meðan myndir við nógvum smáum lutum eru lættari hjá mær at temja og stýra. Eg haldi eisini, at børnum dámar at hyggja at øllum tí smáa í myndunum.

At fáa frælsi til at leggja smálutir aftrat heiminum hjá Harry má hava verið ein dreymur hjá einum Potterfjeppara.

– Ja, tað var fantastiskt. Eg eri sloppin at gera handlarnar í Diagon Alley og eina vegleiðing um tróll og drekaegg. Mær dámar sera væl tær myndirnar, tí tær eru uttan fyri søguna og nakað, sum fólk ikki vænta at síggja, tá tey lata bókina upp. Eg vildi geva bókini okkurt nýtt, og tað góða við søguni hjá Jo (red: J. K. Rowling) er, at hon vísir til allar hesar undurfullu bókurnar. Tú kundi fyllt eitt heilt bókasavn við øllum teimum bókunum, hon nevni, og tað ger bara søguna alt meiri sannførandi.

Tað er ein serlig detalja, sum Kay dámar at fáa við í allar sínar bókur.

– Fyri nøkrum árum síðan búði eg í húsunum hjá beiggja mínum á bygd. Eg lá á bønnum, og ein hara kom hoppandi framvið. Eg hugdi at henni, og hon hugdi at mær. Henda uppliving fer ikki frá mær aftur, og tí hefur haran nógv at siga fyri meg. So, eg royni altíð at fáa eina haru við í bókurnar hjá mær. Í Harry Potter er hon á einum skelti í Skákstræti (Diagon Alley).

Øðrvísi vinklar

Bókin er eisini full áhugverðum vinklum, myndum sum gera teg ovfarnar og útsýni.

– Ja, mær dámar væl at síggja tingini úr øðrvísi vinklum. Tað er troyttandi altíð at síggja tingini sum eg - við mínum eygum úr mínari hædd. Og eg haldi, at tað er gott at minnast, hvussu tað var at vera barn og síggja tingini tey gera. Myndin hjá mær av Hagrid er sædd við eygunum á Harry, tá hann hyggur upp á henda rísan.

Nú rúgvusmikla arbeiðið er liðugt, klárar Kay so at hyggja at bókini sum einari heild og at vera errin av henni?

– Sum so nógvir aðrir myndprýðarar, fokuseri eg mest á tingini, sum eg vil broyta. Men, tá tað er sagt, er kenslan góð, tí bókini umboðar ymiska arbeiðslagið við einum blandi av tingum, stílum og hættum, og tað dámar mær væl - mær dámar myndaspælið. Og so var tað eisini ein so stór verkætlan, at eg púra havi gloymt eina rúgvu av tí, sum eg havi gjørt, so at síggja alt aftur var eitt sindur: Á, eg havi gjørt eina rúgvu, ha?